

Örömmel látjuk különben, hogy egyetemi tanáraink körében is terjed az érdeklődés a közoktatási kérdések iránt. Szép, hálás és nálunk még alig művelt tér kínálkozik ezen érdeklődés kielégítésére egyetemi oktatásunk bajainak föltárásában és az orvosszerek megkeresésében.

Az iskolai munka és pihenés. Az orsz. kath. tanügyi tanács Budapestén. 1901 jan. 26. tartott ülésén felolvasta dr. *Walter Gyula*. Budapest. Stephaneum nyomdája. 1901.

Walter dr. felolvasása érdekes is, tanulságos is. Szorosan az iskolai egészségügy terén mozog értekezése, az iskolai munka és pihenés viszonyait vizsgálja, e nemű kísérletek köréből számol be egyről-másról, ismertet a Németország (és Ausztria) iskoláiban (népiskoláiban) meghonosított *«hőségi szünetek»* intézményét. Lényege abból áll, hogy a melegebb nyári hónapokon keresztül a délutáni, sőt a délelőtti előadás is elmarad, ha a hőmérő bizonyos magasságra (18 vagy 20 fokra) emelkedik. Eredete három évtizedre nyulik vissza: az első intézkedést Würtemberg tette 1870 decz. 28-án, mely szerint szünetel a délutáni előadás, ha a hőmérő délelőtti 20 fok R-t mutat. Hazánkban a hőségi szünetek eddigelé ismeretlenek, pedig a délutáni előadást meleg nyári napokon sem pädagogiai, sem egészségügyi szempontból védeni és pártolni nem lehet.

Walter a tanítás idejének új beosztását, a délutáni órák korlátozását, sőt lehetőleg teljes beszüntetését kívánja az ország összes népiskoláiban, s erre a főváros iskoláinak példája is bátorítja. B. F.

Gyermekeink nevelése. Foltin A. után átdolgozta Holzmann Ignác. Budapest, 1901. Athenæum.

Mindig örömmel fogadok és olvasok olyan könyvet, melynek czélja a nép műveltségének emelése, de különösen örülök, ha a nevelés köréből talállok ily munkákat, mert meg vagyok győződve, hogy a nevelés kérdése a társadalmi kérdések elseje. Az összes szociális bajokat csak akkor sikerül megoldani, ha tudásban és jellemben erős férfiak kerülnek ki a család, az iskola köréből. Hogy a nevelés mily fontos, azt nem elég hangsúlyozni, hanem a helyes nevelés elveire, a családi nevelés, a házi nevelés tudatossá tételére kell vezetni azokat, kiktől legtöbb függ: az anyákat.

Nagyon is igaza van b. *Szvorényink*-nek, ki ugyanily irányban, de nagyobb szabású könyvének bevezetésében azt mondja: «Átalakulást vár családi s nyilvános életünkben sok más; semmi sürgősebben, mint házi nevelésünk. Ujjá fogná ez szülni erkölcsi és társadalmi életünket.»

Maga a füzet (50 oldal) szellemes tárczasorozatnak tetszik, előadása könnyed, élvezetes (kivéve, hol az átdolgozás, illetőleg fordítás pongyola). s a tartalma mindvégig érdekes és tanulságos. Beszél arról, hogy a családi nevelés egész ereje az atya tekintélyén és az anya szeretetén nyugszik, hogy a büntetés, jutalmazás a gyermek javát tartja szem előtt, szól a játékról, a munkáról, az értelmi és érzelmi nevelésről, csak ami az egész családi nevelésnek fényt és erőt kölcsönöz, s a mi a legtisztább alakjában csak a család körében véshető a gyermek érintetlen lelkebe: a *vallásos* érzés fejlesztéséről, növeléséről nem olvasunk semmit. Ez mindenesetre nagy hiánya a könyvnek, mely egyébként érdekes megjegyzésekkel van tele.

B. F.

VEGYESEK.

— Gazdasági ismétlő iskola. E nagyon föllendülő intézményről írt lelkesítő szöveget Wlassics miniszter a Népt. Lapja újévi számában, jelentékenyen fölemeli költségvetését és irodalmi támogatására ingyenes szakmellékletet indít a Népt. Lapja mellett. Ez iskolák céljaira 150.000 kor.-át vesz föl az idei költségvetés, közel 50 %-kal többet mint a múlt évben. A költség megoszlik 1560 elemi iskolával kapcsolatos gazd. ism. iskola tanítónak tiszteletdíja, 24 önálló szaktanítós iskola tanítónak javadalmazása (1200 + 300 kor.) és a dologi kiadások között. A¹ kapcsolatos iskolákban az elemi iskola rendes tanítói tanítanak, a kik a földművelési minisztertől rendezett nyári tanfolyamokon szerezték képeztetésüket. Önálló szaktanítós iskolák olyan nagyobb községben állíttatnak, a hol a község az iskola céljaira mintagazdaságot állít. A szaktanítók a földműves iskolában két éves tanfolyamon képeztetnek. Ezeknek képzéséről, továbbá a tanítóképzőknek szaktanárokkal való ellátásáról szintén a földművelési miniszter gondoskodik. A községek elismerésre méltó érdeklődést és áldozatkészséget tanúsítanak, az említeti iskolák $\frac{2}{3}$ része községi, s azokban az állam rendszerint csak a tanítók tiszteletdíját fedezi. E tiszteletdíjat a nemsokára betervezendő tanítói nyugdíj-törvény revíziójakor a kormánynak szándéka van beszámítani a nyugdíjba. A Népt. Lapjához havonként egy ívnyi melléklet csatoltatik Gazd. Ism. Iskola czímen. A melléklet szerkesztője *Krollop Alfréd* gazd. intézeti tanár. Célja: a gazdasági ismétlő oktatás körében fölvetődő pädagogiai kérdések megbeszélése, a szakismeretek terjesztése, mintaleczkék közlése.

— Tanári szövetség. Érdekes javaslatot terjesztett a Középisk. Tanáregyesület elé *Czigler Ignác* kassai tanár, a melyet a karácsonyi választmányi ülés is fölkarolt és elhatározta, hogy a javaslat megvalósí-